

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(843)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (98.),
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (96.)
oraz Komisji Ustawodawczej (179.)
w dniu 20 kwietnia 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk senacki nr 433).

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 08)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawczej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Serdecznie witam kolegów przewodniczących oraz przybyłych gości: pana Zdzisława Żydaka z Ministerstwa Infrastruktury, zastępcę dyrektora departamentu; panią Joannę Kaczmarską-Reicher z Komendy Głównej Policji; pracowników kancelarii, w tym pana Zbigniewa Gromka; panią Kamilę Michalak z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; pana Marka Jarentowskiego, naszego eksperta do spraw legislacji; oraz przedstawicieli Agencji Wywiadu. Witam wszystkich serdecznie.

I teraz bardzo proszę o zreferowanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Chciałbym przypomnieć, że mamy w porządku obrad pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, druk senacki nr 433.

Poproszę pana doktora Zbigniewa Gromka o zreferowanie projektu.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Pozwolę sobie nie tyle zreferować treść wyroku, bo to już było przedmiotem posiedzenia Komisji Ustawodawczej, ile przedstawić uzasadnienie komisji do projektu zawartego w druku...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze, to będzie elementem przedstawionego uzasadnienia. Pokrótkę zreferuję w takim razie.

Przedkładana inicjatywa stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 września 2008 r., sygnatura akt SK 6/07. I w tym wyroku trybunał orzekł, że art. 90 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, w zakresie, w jakim odnosi się do dalszego bezterminowego dysponowania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz podległe mu organy użytkowanymi dotychczas lokalami mieszkalnymi w domach stanowiących własność prywatną, jest niezgodny z art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji.

I teraz przedstawię pokrótce treść rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego. Mianowicie przepis zakwestionowany przez trybunał regulował kwestie związane z lokalami służbowymi dla funkcjonariuszy policji. Art. 90 ust. 1, który stanowił przedmiot kontroli Trybunału Konstytucyjnego, określał zasób lokalowy pozostający w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Z tego zasobu lokalowego były przekazywane mieszkania służbowe dla funkcjonariuszy policji. I zgodnie z tym przepisem na lokale służbowe przekazywane były, oprócz lokali, które stanowią własność Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, również, i tutaj cytuję, „lokale mieszkalne zwolnione przez osoby, które decyzję o przydziale uzyskały z jednostek podległych MSW.” Ta kategoria obejmowała w praktyce te lokale stanowiące własność prywatną, które w okresie PRL podlegały tak zwanej publicznej gospodarce lokalowej i po 1990 r. nadal znajdowały się w dyspozycji MSW, mimo że stanowiły własność osób prywatnych. Trybunał poddał kontroli cały art. 90 ustawy o Policji. Ust. 2–5 określały okoliczności, w których osoba prywatna będąca właścicielem lokalu wykorzystywanego na potrzeby Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w celu zapewnienia lokali służbowych dla policjantów, mogła objąć we władanie mieszkanie stanowiące jej własność, czyli tego właściciela. Trybunał Konstytucyjny wskazał, dokonując oceny tego przepisu, że przepisy te nie wprowadzają instrumentów umożliwiających właścicielom, choćby w perspektywie kilkuletniej, zakończenie stosunku najmu i objęcie we władanie własnego mieszkania. W praktyce pozwalały na bezterminowe dysponowanie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych lokalami mieszkalnymi stanowiącymi własność prywatną i oddawanie ich w celu realizacji prawa do kwatery, które przysługiwało i przysługuje policjantom. I tutaj Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że uprawnienie do pozyskania przez prawowitych właścicieli lokali mieszkalnych, które w okresie PRL podlegały publicznej gospodarce lokalami, wprowadza ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego. W zakresie regulacji związanych z wypowiedaniem stosunku najmu przepisy tej ustawy nie znajdują jednak zastosowania do lokali, które znajdują się w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Sytuację prawną tych lokali i ich właścicieli regulowała autonomicznie ustawa o Policji, w szczególności jej art. 90. I Trybunał Konstytucyjny w konkluzji rozstrzygnięcia, w uzasadnieniu, uznał, że art. 90 ustawy o Policji prowadzi do bezpodstawnego różnicowania właścicieli lokali podlegających w przeszłości publicznej gospodarce lokalami, różnicując sytuację tych osób, których lokale były przeznaczone na cele zapewnienia kwater służbowych dla policjantów, i właścicieli lokali niewykorzystywanych w tym celu, które podlegały ustawie z 2001 r. o ochronie praw lokatorów. Trybunał Konstytucyjny uznał to za niezgodne z konstytucją, stwierdził ponadto, że takie regulacje naruszają istotę prawa własności, które przysługuje tym osobom. Takie rozstrzygnięcie wydał w analizowanym wyroku.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na skutki wyroku, które przytoczył trybunał w uzasadnieniu. Mianowicie Trybunał Konstytucyjny wskazał, że skutkiem wyroku jest derogacja art. 90 ustawy o Policji w zakresie, w jakim dopuszcza ten przepis bezterminowy, dotyczący dysponowania przez ministra spraw wewnętrznych lokalami mieszkalnymi stanowiącymi własność prywatną. W następstwie derogacji lokale te podlegać będą przepisom ustawy o ochronie praw lokatorów, co – jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny – stanowi przywrócenie stanu zgodnego z konstytucją.

I teraz odniosę się już do podstawowych założeń projektu, który wniosą komisje, a informację w tej sprawie rozpatrzyła już Komisja Ustawodawcza.

Mianowicie proponowana inicjatywa ma na celu odzwierciedlenie wskazanych powyżej skutków derogacyjnych wyroku Trybunału Konstytucyjnego w ustawie o Policji oraz w ustawie o ochronie praw lokatorów poprzez dokonanie odpowiednich zmian w przepisach tych ustaw. W odniesieniu do ustawy o Policji projektodawca proponuje zmodyfikować przepis, który określa zasób lokali pozostających do dyspozycji ministra spraw wewnętrznych. Z katalogu tych lokali proponuje usunięcie lokali mieszkalnych stanowiących własność prywatną. Taką treść projektodawca nadaje art. 90a ust. 1.

Jednocześnie proponuje się, w celu wykluczenia ewentualnych wątpliwości co do uprawnień przysługujących właścicielom, dodanie w art. 90a wyraźnego wskazania, że przepisy ustawy o Policji nie naruszają uprawnień właścicieli będących osobami prywatnymi do rozporządzania lokalem znajdującym się w zasobie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Taka regulacja, zresztą tę okoliczność wskazuje Trybunał Konstytucyjny w rozstrzygnięciu, obowiązuje w ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu. Trybunał Konstytucyjny uznał, że jest to zgodne ze standardem konstytucyjnym. I ta regulacja, jak już wskazałem, pojawia się w art. 90a ust. 2.

Projektodawca proponuje również dokonanie zmiany w art. 3 ustawy o ochronie praw lokatorów poprzez wyraźne wskazanie, że przepisy tej ustawy stosuje się również do lokali mieszkalnych znajdujących się w gestii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w pełnym zakresie. Dotychczas przepisy tej ustawy były stosowane z wyłączeniem odmiennych regulacji zawartych w ustawach szczególnych, w tym w ustawie o Policji.

Projektodawca proponuje też uchylić art. 90 ust. 2–5, jako że przewidziane w tych przepisach uprawnienia właścicielskie są niższe niż standard wynikający z ustawy o ochronie praw lokatorów. A skoro projektowana inicjatywa ma wprowadzać zasadę, że ustawa o ochronie praw lokatorów w pełnym zakresie stosuje się również do mieszkań stanowiących własność prywatną, które znajdują się w zasobie MSW i są wykorzystywane na kwatery służbowe dla policjantów, te przepisy, jako mniej korzystne, proponujemy wykreślić.

I wreszcie chciałbym zwrócić uwagę na to, że w uzasadnieniu do projektu wskazano, że uchwalenie proponowanych przepisów będzie prowadzić do wydatków z budżetu państwa, związanych z koniecznością uzupełnienia bazy lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Niemniej, wobec niedostępności odpowiednich danych, projektodawca nie może oszacować skutków finansowych wprowadzenia projektowanych przepisów. Bardzo dziękuję za uwagę.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo panu doktorowi.

Chciałbym również przywitać pana mecenasa Rafała Dębowskiego, przewodniczącego Komisji do spraw Praw Parlamentarnych w Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych. Rozumiem, że projekt jest jasny, czyli możemy przystąpić do głosowania.

Tak więc, proszę państwa... Ktoś się zgłosił? Przepraszam, nie zauważyłem.

Proszę bardzo, pan Jacek Mirgos z Agencji Wywiadu.

**Naczelnik Samodzielnego Wydziału Prawnego
w Agencji Wywiadu
Jacek Mirgos:**

Dzień dobry. Dziękuję, Panie Przewodniczący. Dzień dobry państwu.

Panie Przewodniczący, mam jedną serdeczną prośbę. W związku z pismem pana przewodniczącego, skierowanym do szefa Agencji Wywiadu, wystosowaliśmy i przedstawiliśmy nasze stanowisko dotyczące projektowanej nowelizacji ustawy o Policji. Chciałbym w tym miejscu powiedzieć, że nie jesteśmy tutaj przedstawicielami rządu i naszego stanowiska nie można traktować jako stanowiska Rady Ministrów. Zasygnalizuję tylko jeden problem, z którym spotykamy się na co dzień, w codziennym funkcjonowaniu Agencji Wywiadu, jeśli chodzi o lokale mieszkalne dla funkcjonariuszy.

Artykuł naszej ustawy stał się pewną podstawą do przyjęcia rozwiązania przez projektodawców tej ustawy. Odpowiednikiem art. 90a nowo projektowanej ustawy o Policji jest bowiem art. 104 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, który powiedzmy sobie co do istoty powielił rozwiązanie przyjęte w projekcie. Drobne różnice dotyczą niejako katalogu źródeł, z których mogą być pozyskiwane lokale będące przedmiotem przydziału w drodze decyzji administracyjnej dla funkcjonariuszy. Wynika z tego, że są to lokale uzyskiwane bądź w drodze działalności inwestycyjnej szefów agencji, bądź przejęte od organów gminy w tak zwaną dyspozycję. I z tymi drugimi lokalami, to znaczy z lokalami pozyskiwanymi od gminy, są właśnie największe problemy.

Chcielibyśmy zwrócić uwagę na to, że ust. 2 w art. 104, odnoszącym się bezpośrednio do normy zawartej w ust. 1, zarówno art. 104 ustawy o ABW oraz AW, jak i projektowanego art. 90a, wyraża zasadę, że ta dyspozycja, w której musi znajdować się lokal, aby mógł zostać przydzielony funkcjonariuszowi – czy to policji, czy funkcjonariuszowi jednej z agencji – nie ogranicza uprawnień właścicielskich. Ogranicza bowiem dysponowanie wyłącznie lokalami, które stanowią własność Skarbu Państwa. A zatem art. 104 ust. 2 i art. 90a ust. 2 nie obejmują w projektowanej wersji ograniczenia uprawnień do lokali znajdujących się w tak zwanym gminnym zasobie mieszkaniowym. I z tym jest największy problem, dlatego że już dzisiaj w naszej praktyce spotykamy się z zarzutami gmin, że wszystkie decyzje o przydziale lokali mieszkalnych, dotyczące lokali mieszkalnych pozostających w dyspozycji szefa Agencji Wywiadu, są nieważne. I tu chcieliśmy zasygnalizować ten problem. Według naszej oceny, nadanie takiego brzmienia art. 90a i pozostawienie brzmienia ust. 2, zgodnie z którym nie będzie ta dyspozycja ograniczała uprawnień wyłącznie lokali pozostających czy stanowiących własność Skarbu Państwa, nie rozwiązuje tego podstawowego problemu, jak należy podchodzić do lokali będących w dyspozycji centralnych organów administracji państwowej, a stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa. Głównie chodzi tutaj, w przypadku art. 104 ustawy ABW oraz AW, o gminę.

Tak jak mówię, nasza propozycja czy nasza uwaga zgłoszona na ręce pana przewodniczącego miała na celu jedynie zasygnalizowanie tego problemu. My zdajemy sobie sprawę, że jest on trudny, ponieważ jednak pewne uprawnienia mieszkaniowe wszystkich funkcjonariuszy służb mundurowych są, powiedzmy sobie, pewną kalką, powinny być jednolite we wszystkich służbach mundurowych. I dlatego wydaje nam się, że przy dokonywaniu nowelizacji ustawy o Policji i wprowadzaniu tutaj pewnych rozwiązań, zwłaszcza po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, powinno to zostać uregulowane identycznie we wszyst-

kich służbach mundurowych. Należy uwzględnić szczególnie właśnie kwestie dysponowania lokalem i to, w jaki sposób owo dysponowanie, między innymi poprzez przydział lokalu na czas nieokreślony, wpływa na uprawnienia właścicielskie na przykład gmin w stosunku do lokali będących w gminnym zasobie mieszkaniowym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy pan doktor chciałby się ustosunkować do tej wypowiedzi?

Bardzo proszę.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Bardzo dziękuję.

Chciałbym zwrócić uwagę na dwie kwestie. O jednej jeszcze nie mówiliśmy – myślałem, że przedstawiciel rządu to podniesie. Mianowicie ten projekt, nad którym teraz debatujemy, został wniesiony do Sejmu jako inicjatywa rządowa. I w związku z tym pojawia się kwestia, którą na początku należy rozstrzygnąć: czy kontynuujemy prace, w związku z tym, że jest przedłożenie rządowe, czy projekt będzie wycofany? Chciałbym tylko wskazać, że założenia obu projektów, senackiego i rządowego, i odnośne przepisy prawne są w zasadzie analogiczne. To jest pierwsza kwestia, którą należy wziąć pod uwagę.

Odnosząc się do stanowiska przedstawionego przez przedstawiciela Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, chciałbym powiedzieć, że akurat służbom prawnym Kancelarii Sejmu może nie są znane praktyczne trudności związane z funkcjonowaniem tych przepisów. Na pewno ułatwiłoby nam dyskusję i odniesienie się do tych propozycji, gdyby zaproponowano konkretne brzmienie przepisu. Wtedy moglibyśmy dyskutować. Żeby było wiadomo, które przepisy i w jaki sposób zmieniamy. Chodzi o wyłączenie wątpliwości związanych z gminami. Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu nie widzi tu przeszkód, niewątpliwie mieściłoby się to w wykonaniu wyroku. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Przypomnę, że przyjęliśmy taką zasadę, że bez względu na to, czy projekt rządowy... który jest zbieżny... my kontynuujemy swoją pracę. A przecież istnieje możliwość, żeby te inicjatywy po prostu spotkały się w Sejmie. Tak że my swoją pracę wykonujemy. Tym bardziej że wykonujemy ją tylko w ramach naszego regulaminu, czyli wprowadzamy zmiany dotyczące wyłącznie niekonstytucyjności przepisów. Jeśli natomiast chodzi o inne projekty, one przecież wychodzą poza zakres orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Te uwagi byłyby oczywiście właściwe, gdybyśmy inicjatywę rozpoznawali szerzej, a w tym zakresie nas interesuje jedynie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. Dziękuję bardzo.

Proponuję, żebyśmy...

Bardzo proszę, Pani Profesor.

Senator Jadwiga Rotnicka:

Panie Przewodniczący, mam pytanie. Czy postępujemy właściwie? I tak problem wróci, bo zasoby gminne, jakie są, to wiemy wszyscy. Każda gmina boryka się z tymi mieszkaniem, przydziałami itd. Czy postępujemy słusznie i mimo wszystko wprowadzamy tę ustawę, odnosząc się tylko do zapisów wyroku Trybunału Konstytucyjnego? Czy nie byłoby warto od razu stworzyć coś, co będzie spójne, biorąc pod uwagę zarówno punkt widzenia pana, który reprezentuje Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jak i to, nad czym my debatujemy? Na pewno to będzie musiało gdzieś powrócić i znowu to dostaniemy. Nie wiem, jak to będzie wyglądało. I znowu narazimy się jak gdyby na zarzut tylko częściowego rozpatrzenia sprawy.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pani Senator, ten problem poruszaliśmy, kiedy zmienialiśmy regulamin, który określił ramy rozpoznawania kwestii związanych z rozstrzygnięciem przez Trybunał Konstytucyjny. Przyjęliśmy taką opcję, uznając, że oczywiście nie pozbawia to ani Senatu, ani tym bardziej rządu czy posłów inicjatyw dotyczących szerszego nowelizowania przepisu. Tak że bardzo często jest tak, że dzięki podejmowaniu przez nas tej inicjatywy przyspieszone zostają inne prace – po to, żeby te inicjatywy się spotkały. Ten problem został więc rozstrzygnięty już w zasadach rozpoznawania właśnie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w tym zakresie, w jakim my pracujemy. Dziękuję bardzo.

Jeszcze pan mecenas Dębowski, bardzo proszę.

**Przewodniczący Komisji do spraw Praw Parlamentarnych
w Naczelnej Radzie Adwokackiej**

Rafał Dębowski:

Rafał Dębowski.

Ja chciałbym zadać jedno pytanie, które może okazać się niepotrzebne ze względu na brak znajomości specyfiki problemu lokali znajdujących się w dyspozycji policji.

Ponieważ tutaj nowelizujemy także ustawę o ochronie praw lokatorów, dodając ust. 2 do art. 3, chciałbym zapytać, jak się ma zapis, który mówi o tym, że do tych lokali będących w dyspozycji odpowiednich służb i organów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące wypowiedzania umowy najmu, do – jak się wydaje – administracyjno-prawnego, wynikającego z decyzji o przydziale lokalu, trybu nawiązywania... no nie wiem, czy stosunku najmu? Bo mi się wydawało do tej pory, że ustawa o ochronie lokatorów jest jak gdyby ścieżką cywilnoprawną, natomiast przydział lokalu dla policjanta jest drogą administracyjno-prawną. Co to znaczy „stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wypowiedzania umowy”? Decyzja administracyjna chyba nie może być wypowiedziana? Nie wiem, czy dobrze lokalizuję problem, czy to było przedmiotem rozważań i analizy? Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Bardzo proszę.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Bardzo dziękuję.

W okresie PRL, w okresie działania publicznej gospodarki lokalami, te wszystkie stosunki najmu powstały faktycznie na podstawie decyzji administracyjnej. I ustawa z 1994 r. wszystkie je przekształciła na umowy cywilnoprawne zawarte na czas nieoznaczony. Słusznie pan zauważa, że zapewne my nie znamy specyfiki tych lokali pozostających w gestii MSWiA. Relacje między właścicielem lokalu mieszkalnego a policjantem, który zajmuje ten lokal, nie są obecnie nawiązywane w drodze cywilnoprawnej. Niemniej chciałbym zwrócić uwagę, że tak naprawdę wykonanie wyroku polega na przywróceniu stanu zgodnego z konstytucją, to znaczy, żeby również do lokali zajmowanych przez policjantów i znajdujących się w zasobie MSWiA, jeżeli stanowią one własność prywatną, była stosowana ustawa o ochronie lokatorów jako ta, która ustanawia ten właściwy standard konstytucyjny. I tutaj można rozważyć, czy nie rozszerzyć regulacji zawartej w art. 95 ustawy o Policji, tam gdzie są wskazane przyczyny wydania decyzji o opróżnieniu lokalu, na przykład poprzez wskazanie, że w przypadku skorzystania przez właściciela z uprawnień do rozwiązania umowy najmu, które przysługują mu na podstawie ustawy z 2001 r. o ochronie praw lokatorów, również z jakimś okresem wykonania następuje wydanie decyzji o opróżnieniu lokalu. Niemniej chciałbym zwrócić uwagę, że to jest tak naprawdę troszkę inna sfera, choć z tym związana, bo ona dotyczy relacji między osobą, która zajmuje dany lokal, a służbą, w której zasobie ten lokal jest, czyli MSWiA. Nie do końca natomiast, przynajmniej nie bezpośrednio, dotyczy relacji między właścicielem a najemcą tego lokalu. Tak więc tutaj ta trudność powstaje. Niemniej faktycznie można by...

(Brak nagrania)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Bardzo dziękuję.

Pan marszałek Romaszewski, bardzo proszę.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Nasuwa się pytanie, kto jest najemcą: czy MSWiA, czy ta konkretna osoba fizyczna? To jest istotne.

(Główny Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Zbigniew Gromek: Najemcą jest policjant.)

To radykalnie zmienia charakter ustawy, powiedziałbym.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Szczerze powiedziawszy, na tym polega właśnie cała trudność z tymi lokalami i z tym... nie tyle przeżytkiem, ile z tą zaszłością, polegającą na tym, że kiedyś lokalne

prywatne były na podstawie decyzji administracyjnej przekazywane przymusowo w najem osobom trzecim.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Więcej zgłoszeń do dyskusji nie widzę.

(*Głos z sali:* Jeszcze pan z Agencji Wywiadu się zgłasza.)

A, pan, bardzo proszę.

**Naczelnik Samodzielnego Wydziału Prawnego
w Agencji Wywiadu
Jacek Mirgos:**

Panie Przewodniczący, jeżeli mogę, to jeszcze króciutkie wyjaśnienie dla pana marszałka.

Sprawę komplikuje, Panie Marszałku, dodatkowo jeszcze to, że decyzja o przydziale lokalu mieszkalnego rzeczywiście ma charakter administracyjno-prawny. I w sytuacji, kiedy decyzja dotyczy lokalu gminnego, czyli lokalu będącego w mieszkaniowym zasobie gminy, do którego centralny organ administracji rządowej – czy to komendant główny policji, czy minister, czy szef agencji – ma tak zwane prawo dysponowania nim, zarysowała się niejako podwójna praktyka gmin – wszystko zależy od tego, która gmina, jaką praktykę przyjęła. I część z nich, te, które uzyskały decyzję administracyjną o przydziale lokalu, zawiera z policjantem lub funkcjonariuszem ABW czy AW dodatkowo umowę najmu lokalu mieszkalnego. W takiej sytuacji nie ma żadnej wątpliwości, że osoba, która podpisała i zawarła taką umowę, staje się najemcą lokalu będącego w zasobie mieszkaniowym gminy, a jednocześnie w dyspozycji szefa agencji. Ale są również sytuacje, kiedy gminy nie zawierają takiej umowy i jedynym niejako węzłem wiążącym osobę z danym lokalem jest tylko i wyłącznie decyzja administracyjna, wydana na podstawie przepisów ustawy, w sprawie lokalu, do którego prawo dysponowania przysługuje szefowi agencji, jego zdaniem.

Sytuacja robi się niezwykle istotna w przypadku, który sygnalizowałem na początku, to znaczy, kiedy gminy kwestionują prawo dysponowania lokalem przez centralny organ administracji rządowej. Jeżeli nie zawierają z takim funkcjonariuszem umowy najmu, traktują go czy też zachodzą przesłanki do potraktowania go – w intencji gminy, nie w intencji organu rządowego – jako osoby zajmującej lokal bez tytułu prawnego. I państwo się poruszacie w tym momencie właśnie w tak skomplikowanej materii. W naszym piśmie chcieliśmy zasygnalizować, że wyjście tylko naprzeciw wyrokowi Trybunału Konstytucyjnego i uregulowanie wyłącznie kwestii dotyczących dysponowania lokalami stanowiącymi własność prywatną nie rozstrzyga całego mnóstwa problemów, które są związane w ogóle z przydziałem lokali dla funkcjonariuszy.

Przepraszam, Panie Przewodniczący, ale my po prostu nie wiedzieliśmy, że ten projekt był projektem rządowym, on nie trafił do nas, do uzgodnień w ramach prac rządowych. Teraz szybko się z nim zapoznaliśmy i zauważamy, że wersja rządowa, która dotyczyła nadania nowego brzmienia art. 90, na co pragnąłbym zwrócić uwagę, nie zawierała tego ust. 2, dotyczącego ograniczenia w kwestii dysponowania wyłącznie uprawnieniami właścicielskimi innych lokali niż Skarbu Państwa. Dlatego, jak mówię, chciałbym zwrócić uwagę na to, że ta problematyka jest zdecydowanie szersza, nie jest to tylko kwestia dosto-

sowania do wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Aczkolwiek nie chciałbym też stwarzać wrażenia, że chcielibyśmy, aby to państwo się tym zajęli. Ponieważ jednak temat został niejako wywołany, chcielibyśmy ten problem zasygnalizować.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pan Zbigniew Romaszewski.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Ja rozumiem, że w tej sytuacji znika praktycznie możliwość posiadania lokali służbowych. Policja czy ABW, czy AW mogą mieć lokale służbowe tylko w swoich zasobach. Bo do tej pory była taka praktyka, że był sobie lokal, prawda, i raz mieszkał w nim ten funkcjonariusz, po czym go przenoszono i mieszkał tam ktoś inny, prawda. Tutaj natomiast, kiedy nie ma umowy z gminą, no to w tym momencie właściwie sprawa się kończy i to przechodzi na... umowa najmu jest zawierana z osobą fizyczną, czyli praktycznie znika możliwość posiadania lokali służbowych. Tak rozumiem.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Teraz pani senator Rotnicka. I potem odpowie pan doktor Gromek.

Senator Jadwiga Rotnicka:

Najmocniej przepraszam, Panie Przewodniczący. Przysłuchuję się temu i jestem skłonna uznać, że Komisja Ustawodawcza przyjęła jakiś regulamin, który dotyczy wprowadzania do naszego prawa...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W każdym razie z problemem merytorycznym zostanie Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. I stąd są moje obawy.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Może nawet nie wróci, ale problem pozostanie i my z nim zostajemy. Dla mnie nie jest to zbyt pocieszające i chyba niedobrze, że teraz to robimy. Dziękuję.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Bardzo dziękuję.

Zbigniew Gromek, Kancelaria Senatu.

Dla pewnego uporządkowania chciałbym tylko przytoczyć treść art. 85c Regulaminu Senatu. Brzmi on mianowicie tak: „Projekt oraz wnioski o wprowadzenie poprawek do tego projektu mogą obejmować wyłącznie zmiany zmierzające do wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz ich niezbędne konsekwencje”.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczył ustawy o Policji i w związku z tym sam projekt jej dotyczy. Jeśli taka sama regulacja niekonstytucyjna pojawiłaby się w innych ustawach, to również nasza inicjatywa obejmowałaby zmiany w tych ustawach. Niemniej

inicjatywa ustawodawcza nie powinna polegać na zmianie materii, której trybunał nie zakwestionował. I tak naprawdę tego dotyczy propozycja Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Uwagi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego są bardzo cenne, niemniej wydaje się, że przede wszystkim powinniśmy wysłuchać stanowiska samych zainteresowanych, a więc policji i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w tej kwestii. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Jurcewicz.

Proszę bardzo.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, mam pytanie. Jeżeli nasza inicjatywa nie będzie kontynuowana, co będzie z decyzją Trybunału Konstytucyjnego?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma charakter zakresowy. Zakresowe wyroki mają to do siebie, że tak naprawdę są one samowyskonalne. Z dniem ogłoszenia ten wyrok, poprzez derogację przepisów uznanych za niezgodne z konstytucją w zakresie, który wynika z sentencji, a więc tak naprawdę poprzez skreślenie tych słów, już obowiązuje sam z siebie. Gdyby być bardzo detalicznym, nie trzeba go wykonywać, bo on da się sam wykonać. My dlatego go wykonujemy, żeby wszyscy adresaci prawa mieli jasność i żeby nie było wątpliwości.

Projekt, o którym pan przewodniczący wspominał, mianowicie przygotowany w ramach Rządowego Centrum Legislacji, wykonujący ten sam wyrok, ma właściwie identyczną treść z naszą. Został wniesiony do Sejmu, uzyskał postać druku nr 1845 z datą 31 marca 2009 r. Marszałek Sejmu 3 kwietnia 2009 r. skierował go do pierwszego czytania do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych.

Jeszcze tylko chciałbym się odnieść do tego, co mówiła pani senator. Czy wróci problem dysponowania tymi lokalami, jeżeli stanowią one własność gmin? Pewnie pojawi się w dalszych stadiach prac nad tym projektem, niemniej tego nie dotyczy wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że wyjaśniliśmy sobie te wszystkie kwestie. Nie widzę, żeby ktoś jeszcze chciał zabrać głos.

W związku z tym przystępujemy do głosowania...

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Beata Mandylis: Panie Przewodniczący...)

Tak?

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Beata Mandylis:

Proszę państwa! Przepraszam, myślałam, że dojdzie do dalszej dyskusji, dlatego siedziałam cichutko i nie zabierałam głosu. Chodzi o to, że istnieje bardzo wiele rozbieżności. Na etapie pierwszego czytania w sposób najprostszy można dokonać istotnych zmian w przedłożonym projekcie. Tu mamy stanowiska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Sprawiedliwości, odnoszące się do meritum i ewentualnie państwo senatorowie możecie i powinniście wprowadzić zmiany. Jeżeli chodzi o stanowiska ABW i AW, jak wspomniał tu kolega, wydaje się, że wychodzą one poza zakres, który można omawiać w komisji. Jeśli zaś chodzi o przepisy, które mamy w projekcie, dotyczące zmiany ustawy o Policji, zaistniały tu konkretne problemy.

Mianowicie Ministerstwo Sprawiedliwości wnosi o to, aby w przepisie dotyczącym zakładów pracy usunąć wyrażenie „zakłady pracy”, ponieważ zakłady pracy nie mogą być właścicielami. Ewentualnie ten przepis powinien być skrócony, to znaczy zamiast wyrazów „stanowiące własność gminy lub zakładów pracy” należałoby zostawić tylko wyrazy „lub gminy”. Czyli tak byłoby, na przykład: „od terenowych organów rządowej administracji ogólnej lub gminy”. I tak pozostawić. To jest propozycja Ministerstwa Sprawiedliwości.

Teraz druga propozycja Ministerstwa Sprawiedliwości. Jak powiedział kolega, przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów wchodzą w życie niejako w momencie, kiedy wyrok Trybunału Konstytucyjnego zaczyna obowiązywać, zaczynają funkcjonować samoistnie w zakresie dotyczącym orzeczenia. Zapis, który proponuje biuro, jest zapisem porządkującym, istnieje natomiast konkretny problem związany z artykułem dotyczącym art. 3 ust. 2. Mianowicie chodzi o inne jeszcze służby mundurowe, nie tylko policję. Nieuregulowany, właściwie identyczny stan prawny jak policja mają również straż graniczna oraz straż pożarna. I ta nowelizacja ewentualnie powinna być poszerzona konsekwentnie...

(Głos z sali: To się mieści w ramach...)

...i to się mieści w zakresie możliwości komisji i Senatu ...o Państwową Straż Pożarną i Straż Graniczną. Chodzi o to, żeby taki zapis, jaki proponujemy do art. 90 ustawy o Policji, wprowadzić do analogicznych przepisów tych dwóch służb mundurowych.

Mamy tu przedstawicieli... Nie wiem, którego ministerstwa przedstawicielem jest pan Żydak...

(Głos z sali: Ministerstwa Infrastruktury.)

...wiem natomiast, że jest to osoba mająca głęboką wiedzę na ten temat, jeżeli chodzi właśnie o stosunki własnościowe lokali. Może byłaby to właściwa osoba, żeby wyjaśnić nam, w jaki sposób, zgodny z prawem, przekształcić stosunek administracyjno-prawny w stosunek cywilnoprawny, bo to jest problem, tak aby nikt nie podnosił, że są tu wątpliwości. To się już dokonywało w ustawach z 1994 r. i bodajże 2001 r., kiedy przekształcano te stosunki z administracyjno-prawnych na cywilnoprawne w odniesieniu do właścicieli innych mieszkań, które nie były w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Chodziło o przydzielanie na mocy decyzji administracyjnej mieszkań należących do prywatnych właścicieli. Gdyby analogicznie to uczynić w tych przepisach... Na pewno jest to możliwe, ale trzeba posiadać wiedzę merytoryczną, nie wystarczy być prawnikiem, tak powiem, trzeba po prostu wiedzieć, jak wyglądają konkretne stosunki własnościowe i jak to wyglądało przez lata. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy do tych poprawek zgłoszonych przez Biuro Legislacyjne ktoś chciałby się wypowiedzieć? Czy pan?

Pan mecenas Dębowski.

Bardzo proszę.

**Przewodniczący Komisji do spraw Prac Parlamentarnych
w Naczelnej Radzie Adwokackiej
Rafał Dębowski:**

Chciałbym wrócić do jednej sprawy. Chodzi mi o treść poprzednio obowiązujących regulacji, które znajdują się chociażby na stronie 2 uzasadnienia, w pierwszym akapicie. Jak rozumiem, Trybunał Konstytucyjny zakwestionował tę część poprzednich przepisów: „a także zwolnione przez osoby, które decyzje o przydziale uzyskały z jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych”, chodziło o te zasze sprawy. Jeśli teraz wprowadzimy w art. 3 ust. 2 zapis: „do lokali będących w dyspozycji ministra właściwego”, to nie wiem, czy obejmujemy nim te lokale, które były poprzednio własnością osób, nazwijmy to, prywatnych. Czy nie wprowadzamy regulacji, która odnosi się do lokali uwzględnionych w przepisach właściwych, na przykład w ustawie o Policji? Czy nie dublujemy kompetencji do rozwiązywania stosunku... no właśnie nie wiem, czy najmu, czy tego przydziału ...a nie obejmujemy przepisami jednocześnie prywatnych właścicieli i nie dajemy im wyraźnego sygnału, że mają prawo wypowiadać stosunki najmu lokali, które nie są w dyspozycji właściwego ministra? Rozumiem, że przepisy odnośnie do takich lokali Trybunał Konstytucyjny zakwestionował i że ich właściciele mogą to robić na zasadach przewidzianych w ustawie o ochronie lokali.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos?

(*Senator Zbigniew Cichoń*: Jeśli można.)

Pan senator Cichoń. Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Całkowicie przyznaję rację pani mecenas legislator, że należałoby uregulować te stosunki związane z najmem lokalu również w wypadku pozostałych służb, jak straż czy jeszcze innych... nie pamiętam, które pani wymieniała ...służb granicznych. Mam tylko pewną wątpliwość. Mianowicie chciałbym zapytać, czy my możemy to zrobić, biorąc pod uwagę treść bodajże art. 85 naszego regulaminu, który daje nam uprawnienie jedynie do działań naprawczych w stanie prawa objętego orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. A to orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczyło tylko i wyłącznie ustawy o Policji. Tak że przy całej widocznej tu potrzebie regulacji tego en block wydaje mi się, że niestety, chyba

nie możemy tego zrobić. Dlatego obstawałbym przy tym, żebyśmy zgodnie z tym projektem dzisiaj rozstrzygnęli problem tylko co do policji. Pozostałe sprawy natomiast to jest już kwestia inicjatywy ustawodawczej, która może wyjść oczywiście również z Senatu. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Jeszcze raz przytoczę art. 85c Regulaminu Sejmu...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Senatu.)

...przepraszam, Senatu. „Projekt, o którym mowa oraz wnioski o wprowadzenie poprawek obejmują wyłącznie zmiany zmierzające do wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz ich niezbędne konsekwencje”.

Dotychczas uznawano, że niezbędne konsekwencje obejmują również inne ustawy, to znaczy te, których wyrok nie dotyczył, ale zawierały regulacje analogiczne do uznanych przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z konstytucją, mające takie samo czy analogiczne brzmienie i taki sam sens. Biuro Legislacyjne stoi na stanowisku, że w tym przypadku można by rozszerzyć regulację, dokonując zmian w ustawach o Państwowej Straży Pożarnej oraz w ustawie o Służbie Granicznej. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pan marszałek Romaszewski. Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Ja nie mogę zgodzić się z tym, że tak to ograniczyliśmy. To dotyczy zupełnie innych podmiotów. W tej sprawie trybunał nie wydawał orzeczenia. To, że tak się ograniczyliśmy, to jest, że tak powiem, nasza sprawa, nasza zasługa. Nie widzę powodów, żeby w zależności od tego, co się komu podoba, można było to rozszerzać lub zawężać. Już wielokrotnie spotykałem się z tym, że nie mogliśmy rozszerzać ustawy, mimo że było to prostą konsekwencją. Nie widzę powodu, dla którego teraz to mamy robić. Takie przyjęto rozwiązanie i tak musi być.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Przyjęliśmy rozwiązanie, ale jest jeszcze kwestia interpretacji. Zawsze pozostanie kwestia interpretacji, czy to są konsekwencje niezbędne...

Senator Zbigniew Romaszewski:

Ale interpretacja zaczyna być dokonywana każdorazowo, jak się komu podoba. Przepraszam, ale w tym momencie przestaje działać regulamin. Większość decyduje,

że ma być tak i wtedy rozszerzamy, a jeśli nam się nie podoba, to nie rozszerzamy. Przepraszam bardzo, to po co jest regulamin?

Przewodniczący Piotr Zientarski:

To jest kwestia, czy widzimy tę materię jako niezbędne konsekwencje, czy też nie.

Senator Zbigniew Romaszewski:

To nie jest konsekwencja. Konsekwencją wyroku jest sprawa policji, a spójność prawa i systemu prawa nas po prostu nie obchodzi. I to głosi regulamin.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Nic takiego regulamin nie głosi, Panie Marszałku.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Głosi, głosi, owszem. Bo jeżeli...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Nie, nie mogę się zgodzić.)

... nawet wymaga to innych konsekwencji, to regulamin tego nie głosi po prostu.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Przewodniczący Piotr Zientarski: ...innej materii ...a nie konsekwencji...)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W tym momencie przestaje funkcjonować regulamin. Po co w takim razie mamy regulamin?

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Pani senator Sztark. I potem Biuro Legislacyjne.

Senator Grażyna Sztark:

Panie Przewodniczący, chciałabym wysłuchać właśnie Biura Legislacyjnego i następnie przedstawiciela MSWiA, bo okazuje się, że jest tu.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo. Może na początku stanowisko MSWiA, a na końcu stanowisko Biura Legislacyjnego.

Bardzo proszę. Proszę się przedstawić.

**Główny Specjalista w Departamencie Prawnym
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Elżbieta Skop:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Stanowisko MSWiA jest takie. Braliśmy udział w pracach nad rządowym projektem, który zmierzał stricte tylko do wykonania wyroku i ograniczał się tylko i wy-

łącznie do zmiany ustawy o Policji. Na chwilę obecną chcielibyśmy poprzeć ten projekt rządowy i ograniczyć się tylko do zmiany ustawy o Policji. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Czy pan z Ministerstwa Infrastruktury, pan Zdzisław Żydak chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Strategii Budownictwa i Mieszkalnictwa
w Ministerstwie Infrastruktury
Zdzisław Żydak:**

Zdzisław Żydak, zastępca dyrektora Departamentu Strategii Budownictwa i Mieszkalnictwa.

Chciałbym odnieść się do ustawy, w której przypadku jesteśmy właściwym resortem, czyli o ochronie praw lokatorów. W tym proponowanym przepisie dodaje się fragment: „stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące wypowiedzania umowy najmu; w pozostałym zakresie przepisy...” i tu zostaje jak było poprzednio „...stosuje się, jeżeli przepisy odrębne dotyczące tych lokali nie stanowią inaczej”.

I teraz pierwsza wątpliwość. Popatrzmy na art. 11 ustawy o ochronie praw lokatorów. Czytam go: „Jeżeli lokator jest uprawniony do odpłatnego używania lokalu, wypowiedzenie przez właściciela stosunku prawnego...”. Mam pytanie, wydaje mi się, że Biuro Legislacyjnego mnie poprze, czy trzeba tu zacytować dosłownie z tego artykułu: „przepisy ustawy dotyczące wypowiedzenia przez właściciela stosunku prawnego”. Będzie to szersze i będzie jednoznacznie kierować do tego właściwego miejsca w ustawie o ochronie praw lokatorów. I potem może być: „z przyczyn określonych w art. 11”. Tak że to byłaby jedna uwaga.

Obawiam się, czy w stosunku do innych niż policja służb będą stosowane – i tu jest właśnie problem – przepisy dotyczące wypowiedzania przez właściciela stosunku prawnego. Ta wstawka będzie odnosić się teraz do wszystkich służb, nie tylko do policji. W przypadku innych służb będzie po staremu, tak jakby nie było wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a w odniesieniu do policji będzie ta nowa treść. Tak więc proponuję rozważyć wspólnie z Biurem Legislacyjnym, czy zamiast „wypowiedzania umowy najmu” nie powinno być „wypowiedzania przez właściciela stosunku prawnego”, tak jak jest w ustawie o ochronie praw lokatorów w art. 11.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jeszcze pan mecenas Dębowski się zgłaszał. I za chwilę pan z agencji zabierze głos.

**Przewodniczący Komisji do spraw Prac Parlamentarnych
w Naczelnej Radzie Adwokackiej
Rafał Dębowski:**

Biuro Legislacyjne chyba nie odpowiedziało na moje pytanie, które było właśnie do biura skierowane. Czy to nie jest tak, że popełniamy pewną pomyłkę przez to,

że wprowadzamy ust. 2 w odniesieniu do lokali będących w dyspozycji ministra właściwego itd., tych służb. Tak naprawdę chcemy chyba, żeby stosunki najmu, te przekształcone, te stare zaszłości, gdy chodzi o prywatne lokale, które były wcześniej przydzielane administracyjnie... żeby policjantów, którzy są dzisiaj najemcami w prywatnych budynkach, chronić w ten sposób, żeby obowiązywał trzyletni okres wypowiedzenia, gdy nie dostarcza się lokalu zamiennego, tak jak przewidują dzisiaj przepisy ustawy w odniesieniu do innych lokatorów mających mieszkania czy lokale w prywatnych budynkach. I wtedy policjant ma trzy lata na znalezienie sobie mieszkania. W wypadku natomiast mieszkań będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów nie zachodzi taka sytuacja, w której można byłoby je wypowiadać. Ponieważ to jest własność Skarbu Państwa, to minister czy podległe mu służby będą o tym decydować, wydając policjantowi decyzję o przydziale lokalu, decyzję administracyjną, bądź ją cofając.

Wydaje mi się, że w tej sytuacji, jeśli chcemy wprowadzać ust. 2 w art. 3, powinien on odnosić się do tego, co zostało uznane przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z konstytucją. A trybunał orzekł tylko i wyłącznie o tych stosunkach najmu przekształconych z mocy innych przepisów, jak rozumiem, dotyczących lokali zwolnionych przez osoby, które decyzję o przydziale uzyskały z jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, czyli prywatnych, mówiąc kolokwialnie. I tak naprawdę ust. 2 w art. 3 powinien, w mojej ocenie, nie wiem, czy dobrze rozumiem intencję, chronić tych najemców, którzy są w lokalach prywatnych, policjantów najemców, którzy mieszkają w lokalach prywatnych. Policjanci mieszkający w lokalach należących, mówiąc kolokwialnie, do Skarbu Państwa są chronieni przepisami ustawy o Policji. Wiadomo, że nikt nie wypowie takiego stosunku, a jak wypowie czy zmieni decyzję o przydziale lokalu, to będzie się kierował racjonalnymi względami i potrzebami służby, bo do tego celu powołani są minister i podległe mu organy. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Jeszcze pan Jacek Mirgos się zgłaszał. Potem Biuro Legislacyjne się wypowie i będziemy kończyć tę naszą dyskusję.

**Naczelnik Samodzielnego Wydziału Prawnego
w Agencji Wywiadu
Jacek Mirgos:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący. Wiem, że zabrałem dużo czasu, obiecuję, że zgłaszam się po raz ostatni.

Panie Przewodniczący!

Chciałbym tylko zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz. Rozumiem założenie, zgodnie z którym zmiany mogą być wprowadzone wyłącznie w zakresie koniecznym do realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Założenie chwalebne i oczywiste. Zmiana wprowadzana w tym projekcie, dotycząca stosowania w odniesieniu do lokali będących w dyspozycji, między innymi, szefa Agencji Wywiadu ustawy o ochronie praw lokatorów, powoduje jednak sytuację, w której następuje zmiana stanu prawnego dotyczącego funkcjonariuszy i przepisów, które nie były przedmiotem orzekania Trybunału

Konstytucyjnego. Poza tym, z tego przepisu będzie wynikało, że w stosunku do lokali będących w dyspozycji szefa Agencji Wywiadu będzie się stosowało odpowiednie przepisy ustawy dotyczące wypowiedzania umowy najmu. I tak jak powiedziałem w odpowiedzi na pytanie pana marszałka Romaszewskiego, w wielu wypadkach takich umów nie ma. Jak będzie wyglądało wypowiedzenie umowy najmu w sytuacji, w której jedynym aktem o charakterze indywidualnym, wiążącym lokatora z mieszkaniem, jest decyzja administracyjna? Tam nie ma umowy najmu, którą można wypowiedzieć w trybie ustawy o ochronie praw lokatora. Nie ma możliwości mocą jednostronnej decyzji organu administracji rządowej bez podstawy prawnej dokonać zmiany decyzji administracyjnej ostatecznej innej niż: w trybie art. 145, czyli wznowienie postępowania, art. 155 – uchylene decyzji na wniosek strony i art. 156 – stwierdzenie nieważności. Organ na mocy art. 126 k.p.a. jest związany decyzją od momentu jej wydania. Takie regulacje, które będą dotyczyły ustawy o Policji, a jednocześnie wprowadzały bezpośrednio w innej ustawie rozwiązania odnoszące się do wszystkich lokali przydzielanych w drodze decyzji administracyjnej, wbrew temu co, jak rozumiem, jest pewnym założeniem komisji, spowodują, w mojej ocenie, zmiany w stosunku i w stanie prawnym lokali, które nie były przedmiotem orzekania przez Trybunał Konstytucyjny. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jeszcze pani senator Sztark.

Senator Grażyna Sztark:

Panie Przewodniczący!

Już godzinę debatujemy nad tym projektem...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: To jest ostatnie stanowisko i przystępujemy do głosowania.)

Ja wiem, rozumiem, jest wiele wątpliwości, również w stanowisku przedstawiciela MSWiA. W piśmie, które do nas wpłynęło, też są wyrażone wątpliwości, że projekt nie zakłada, na przykład, przepisów przejściowych i dostosowujących. Wobec wątpliwości, które zgłasza przedstawiciel ABW i wobec wątpliwości pani z Biura Legislacyjnego proponuję, żebyśmy jednak odłożyli dzisiejsze głosowanie do czasu wyjaśnienia, ponieważ jutro mamy jeszcze posiedzenie komisji. Lepiej, Panie Przewodniczący, żebyśmy nie wracali za jakiś czas do tego samego rozwiązania, a o jeden dzień można przełożyć to głosowanie. Zgłaszam taką propozycję. Dziękuję.

Senator Marek Konopka:

Ja króciutko, w nawiązaniu do tego, co powiedziała pani senator Sztark.

W porządku posiedzenia nie ma jeszcze tego tematu, tak że jest czas na to, żeby można było nad tym debatować i wyjaśnić te wszystkie sprawy.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Oczywiście, ale będzie jeszcze drugie czytanie, jeszcze będzie możliwość wyjaśnienia wszystkiego, przecież nie zamykamy sobie drogi.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...pani z Biura Legislacyjnego, pani mecenas, i przystąpimy do głosowania najpierw nad wnioskiem pani senator, a później ewentualnie merytorycznym.

Proszę bardzo.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Beata Mandyliś:**

Najpierw odpowiem na pytania postawione przez mecenasą Dębowskiego.

Podniesione zostały dwie kwestie. Jedna odnosi się do nazwy lokali będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Z tego, co zrozumieliśmy, pan pytał, czy to odpowiada temu, co było we właściwości ministra spraw wewnętrznych według poprzedniego nazewnictwa. Proszę państwa, do tej pory art. 3 ust. 2 mówił o lokalach pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych, my tu nic nie zmieniliśmy. Żaden podmiot nie został ani dodany, ani ujęty z art. 3 ust. 2.

Druga kwestia natomiast to podniesiona przez pana ochrona najemcy, który zajmuje lokal należący do osoby prywatnej. Niestety z przykrością trzeba stwierdzić, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego miał na celu zwiększenie nie ochrony najemcy, ale uprawnień właściciela. Ten projekt nie idzie w kierunku zwiększenia ochrony lokatora zajmującego lokal, tylko w kierunku przyznania właścicielowi takiego lokalu prawa do dysponowania nim. Ustawa o ochronie praw lokatorów wskazuje, że w innych przypadkach, gdy zajmowane są lokale w mieszkaniach należących do prywatnych właścicieli, właściciel może wypowiedzieć umowę najmu i ten okres wypowiedzenia trwa dwa lata. Ten stan prawny istnieje obecnie, po wejściu w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, i my również to proponujemy. Tak więc nie trzy lata i niezwiększanie ochrony prawnej najemcy.

W swojej opinii Biuro Legislacyjne zwraca uwagę na to, jak przedstawił pan doktor, że niestety zmartwieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji będzie to, że nie będzie miało ono lokali – tych, które należą do prywatnych właścicieli. I stąd, przepraszam, także nasi legislatorzy są w trudnej sytuacji. Po prostu wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie wychodzi naprzeciw żywotnym interesom organów bezpośrednio zainteresowanych tymi lokalami, tylko jest przeciw nim. Te organy: MSWiA, policja i inne, tak jak mówi przedstawiciel ABW czy AW, znajdują się w trudnej sytuacji, ponieważ tracą prawo do lokali, a nowe im nie przybywają. Tak więc opóźnienie wejścia w życie jakichkolwiek nowelizacji sprzyja tym służbom.

Jeżeli nie zmienimy sytuacji straży granicznej, sytuacji straży pożarnej, a zmienimy sytuację policjantów, powstanie niespójność, a nawet, można powiedzieć, że pewna niesprawiedliwość. Funkcjonariusze wszystkich służb, państwo macie tego świadomość, zawsze bardzo dbają o to, aby te uprawnienia były przyznawane wszystkim równo. Jeżeli któraś ze służb ma gorzej albo lepiej, to ustawodawca jest wskazywany jako winien takiej właśnie sytuacji niespójności systemu i momentalnie idzie propozycja nowelizowania przepisów ustaw równoległych.

Tu mamy krótkie propozycje. Pierwsza to zmiana w art. 90...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: To już wiemy, to już pani referowała.)

Doszła propozycja pana z Ministerstwa Infrastruktury, aby doprecyzować przepis dotyczący wypowiedzania umowy najmu.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: I proszę się w tym zakresie wypowiedzieć.)

Tak. Oczywiście my jak najbardziej zgadzamy się z tym, żeby to doprecyzować. Z tym że – myślę, że kolega jeszcze o tym powie, zresztą już mówił – stroną tej umowy najmu będzie najemca, nie MSWiA.

Proszę doprecyzować.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję.

Na koniec pan doktor. I potem przystąpimy do głosowania.

**Główny Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Zbigniew Gromek:**

Chciałbym się tylko odnieść do tej podstawowej wątpliwości, którą podnosił przedstawiciel ABW i AW. Otóż on wskazał, że dla ABW i AW będzie niebezpieczne zapisanie, że do lokali pozostających i przekazanych do dyspozycji szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub szefa Agencji Wywiadu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące wypowiedzania umowy najmu. Wskazał, że tam nie ma umów najmu, a więc nie ma czego wypowiadać, tam jest stosunek administracyjno-prawny. Proszę zauważyć, że jest tu napisane „stosuje się odpowiednio”, jeżeli więc w zasobie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu nie ma mieszkań, które stanowiłyby własność prywatną, a które były przekazane do dyspozycji szefów tych służb, a dokładnie taka jest sytuacja, to ten przepis po prostu w tym zakresie nie będzie się stosował do ABW i AW. Chciałbym tu uspokoić przedstawiciela służb. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Dyskusja jest zamknięta.

Czy pani senator podtrzymuje swój wniosek?

Senator Grażyna Sztark:

Nie, wycofuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Wycofuje pani. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania merytorycznego.

Kto jest za przyjęciem projektu ustawy, za wspólnym sprawozdaniem, przyjęciem projektu z tymi poprawkami, które zostały przedłożone w dniu dzisiejszym przez Biuro Legislacyjne oraz poprawką zgłoszoną przez pana Zdzisława Żydaka, popartą przez Biuro Legislacyjne? Kto jest za przyjęciem tego projektu z tymi poprawkami?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak, rozumiem, że ja przejmuję te poprawki, które zostały przyjęte. Czyli głosujemy za przyjęciem poprawek. To są dwie poprawki... właściwie trzy.

Proszę odczytać każdą po kolei.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Beata Mandyliś:

Pierwsza zmiana będzie polegała na wykreśleniu w treści art. 90a ust. 1 wyrazów: „lub zakładów pracy”. W takim razie tam będzie takie brzmienie: „albo od terenowych organów rządowej administracji ogólnej lub gminy”. To byłby koniec tego przepisu.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (14)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)

Poprawka została przyjęta.

Kolejna poprawka, Pani Mecenasa.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Beata Mandyliś:

Druga to byłaby zmiana do art. 3 ust. 2 ustawy o ochronie praw lokatorów...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W art. 3 ust. 2 ustawy o ochronie praw lokatorów, czyli tu w art. 2. Wyrazy „stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące wypowiedzania umowy najmu” proponuje się zastąpić wyrazami „stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące wypowiedzenia przez właściciela stosunku prawnego, o którym mowa w art. 11”.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Czyli to jest ta sugestia pana Żydaka.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)

Dziękuję.

I trzecia zmiana, bardzo proszę.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Beata Mandyliś:

Trzecia zmiana byłaby wprowadzona w dwóch ustawach, mianowicie w ustawie o Straży Granicznej i w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej. I ona miałyby identyczną treść merytoryczną jak zmiana do ustawy o Policji, zawarta w art. 1 pkt 2. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Chodzi o te konsekwencje ustawy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję. Poprawka przyjęta.

Teraz głosujemy nad całością z przyjętymi poprawkami, nad projektem z tymi trzema poprawkami.

Kto jest za przyjęciem projektu? (14)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Dziękuję.

Kto z państwa, z tych trzech komisji, zgłosiłby się na sprawozdawcę tej ustawy?

Jest propozycja, żeby to był prawnik, bo jest to dość mocno skomplikowana kwestia.

Pan senator Cichoń. Dziękuję bardzo za zgłoszenie.

Zamykam wspólne posiedzenie trzech komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 13)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 7 egz.

ISSN 1643-2851